

**Treasurystatuut
van
PCBO Rotterdam**

Vastgesteld door het College van Bestuur na goedkeuring door de Raad van Toezicht

Ingrid van Doesburg

Toelichting

Onderwijsbesturen die worden gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moeten deze subsidies(rijksvergoedingen) inzetten voor het onderwijs. Door het realiseren van exploitatieresultaten en het verschil tussen het moment van ontvangst van de rijksvergoeding en het doen van uitgaven ontstaan er tijdelijk overtollige middelen of tijdelijke tekorten van middelen. Het proces van beheer van deze geldstromen heet treasury

In de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn de regels vastgelegd rondom treasury van de door haar gefinancierde instellingen. In het **verplichte** treasurystatuut worden het treasuryproces en de geldende regels nader uitgewerkt. Dit treasurystatuut is gebaseerd op de handreiking/adviesmodel van de PO-raad.

Inhoud

1. Inleiding.....	4
2. Doelstelling treasuryfunctie	4
3. Richtlijnen en limieten.....	5
3.1. Algemene richtlijnen	5
3.2. Richtlijnen inzake beleggingen	6
3.3. Richtlijnen inzake leningen	7
3.3. Richtlijnen inzake financiële derivaten.....	7
3.4. Richtlijnen privaat vermogen	7
3.5. Treasuryinstrumenten	8
4. Organisatie van de treasuryfunctie	8
4.1. Plaats in de organisatie	8
4.2. Treasuryplan	8
4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden.....	8
5. Verantwoording.....	9
6. Evaluatie	9

1. Inleiding

Onder 'treasury' is te verstaan: het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en stromen en de hieraan verbonden risico's. In het kader van dit statuut betreft treasury met name het beheer van het vermogen c.q. van de reserves en voorzieningen van PCBO Rotterdam. In dit treasurystatuut wordt het beleid ten aanzien van het vermogensbeheer geformuleerd en worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de organisatie van de treasuryfunctie vastgelegd.

In het statuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en -risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Dit treasurystatuut is van toepassing op de publieke en private middelen van PCBO Rotterdam.

PCBO Rotterdam maakt bij haar treasurybeheer gebruik van schatkistbankieren. Schatkistbankieren bevordert de doelmatigheid van het beheer van de publieke geldmiddelen van de overheid, doordat tekorten en overschotten in de publieke sector worden gebundeld.

2. Doelstelling treasuryfunctie

Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van PCBO Rotterdam, namelijk het geven van onderwijs. Hiervan afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- voldoende liquiditeit
- lage financieringskosten
- risicomijdende uitzettingen
- kosteneffectief betalingsverkeer
- beheersen en bewaken financiële risico's

a. Voldoende liquiditeit

In het geval van tijdelijk overtollige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat deze zonder al te veel kosten snel liquide te maken zijn. De liquiditeitspositie van PCBO Rotterdam is zeer solide te noemen. Bij een liquiditeitsratio < 2,0 stellen wij liquiditeitsprognoses op die leidend zijn voor het beheer en eventueel aantrekken van middelen.

b. Lage financieringskosten

Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes opgevraagd bij minimaal 3 partijen.

c. Risicomijdende uitzettingen

Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. Het College van Bestuur e/o de directeur Bedrijfsvoering besluit(en) welke treasuryinstrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier verzocht om een beleggingsvoorstel voor zover dit passend is bij schatkistbankieren (bijvoorbeeld

omdat het private middelen betreft). De beleggingen mogen nooit een risico meebrengen dat de liquiditeitspositie daarmee onder de 2 komt.

d. Kosteneffectief betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van PCBO Rotterdam is zo ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van de stichting worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

e. Beheersen en bewaken van risico's

Het treasurybeleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:

- Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terugontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet vermelde voorwaarden.
- Het renterisico wil zeggen het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling.
- Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van PCBO Rotterdam. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van PCBO Rotterdam.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van PCBO Rotterdam om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

3. Richtlijnen en limieten

3.1. Algemene richtlijnen

Het betreft hier richtlijnen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten van publieke middelen en voor overige middelen, voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld. De wettelijke kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Regeling beleggen, lenen

en derivaten OCW 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938. De regeling houdt in dat:

- Derivaten, leningen of beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en die:
  - gevestigd zijn in een lidstaat (Een lidstaat is staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte);
  - minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
- Beleggingen, leningen en derivaten met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
- PCBO Rotterdam is een niet-professionele belegger.
- PCBO Rotterdam verzoekt de financiële instelling zich te laten aanmerken als niet-professionele belegger bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen al dan niet in combinatie met financiële derivaten.
- Omdat PCBO Rotterdam als niet-professionele belegger is aangemerkt, wordt bij het afsluiten van een financieel derivaat met de financiële onderneming een raamovereenkomst als opgenomen in bijlage I van de RBLD 2016 afgesloten.
- Bij het aangaan van een derivatenovereenkomst moet een overeenkomst worden afgesloten zoals opgenomen in bijlage II van de RBLD 2016

3.2. Richtlijnen inzake beleggingen

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet voor zover dit past binnen de kaders van het schatkistbankieren.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd.
- Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Er wordt niet belegd met publieke gelden in:
  - a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
  - b. aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van PCBO Rotterdam.
- Beleggingen met publieke middelen moeten vooraf door het college van bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.
- Met betrekking tot het meer liquide deel/saldo van het privaat vermogen (dit is het vermogen dat is opgebouwd uit niet-subsidiabele gelden of niet zijnde publieke middelen) mag in voorkomende gevallen de voorwaarde van financiële ondernemingen en vestiging in een Europese lidstaat komen te vervallen, mits de waardepapieren zijn uitgegeven in euro's.
- Het gedeelte van het privaat vermogen dat langere tijd gemist kan worden, mag worden belegd met in achtname van het hiervoor gekozen risicoprofiel voor de beleggingsportefeuille, zijnde matig defensief.

3.3. Richtlijnen inzake leningen

- PCBO Rotterdam geeft geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van PCBO Rotterdam en binnen het doel van PCBO Rotterdam past.
- Bij het aangaan van leningen gaat PCBO Rotterdam geen extra risico's aan die het voortbestaan van PCBO Rotterdam of het geven van onderwijs kunnen bedreigen.
- PCBO Rotterdam leent alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Leningen moeten vooraf door het college van bestuur ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd

3.3. Richtlijnen inzake financiële derivaten

- Er mag alleen van financiële derivaten gebruik gemaakt worden voor het beperken van opwaartse renterisico's bij leningen.
- Er worden alleen rentecaps of payer swaps gehanteerd.
- Derivaten worden conform het treasury statuut afgesloten en vooraf ter kennisname aan de Raad van Toezicht gezonden.
- Bij het afsluiten van een financieel besluit, neemt PCBO Rotterdam in ieder geval de volgende contractuele voorwaarden in acht:
  - a. er worden geen clausules opgenomen die op enigerlei wijze de uitvoering van het toezicht op de instelling belemmeren;
  - b. er worden geen additionele eenzijdige opzeggingsmogelijkheden of andere beperkende voorwaarden vanuit de financiële onderneming opgenomen;
  - c. er worden geen derivaten met margin calls afgesloten.
- Een derivaat wordt pas aangetrokken vanaf het moment dat de lening is afgesloten.
- De nominale waarde van het derivaat is niet groter dan de onderliggende lening.
- De looptijd van het derivaat is niet langer dan de onderliggende lening, met een maximum van 15 jaar (of maximaal 30 jaar, maar dan moet dit HIER worden gemotiveerd).
- Bij het ontstaan van een niet-effectieve positie neemt het College van Bestuur direct contact op met de Raad van Toezicht en de externe toezichthouder.

3.4. Richtlijnen privaat vermogen

Met betrekking tot de private middelen zijn de hiervoor opgenomen richtlijnen eveneens van toepassing, maar in voorkomende gevallen mag hiervan gemotiveerd worden afgeweken. Het is echter niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen.

Van de private middelen wordt maximaal 75% van het vermogen met een maximaal startkapitaal van € 5.000.000 belegd met in achtname van het risicoprofiel matig defensief, waarbij duurzaam wordt belegd volgens de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) en controversiële wapenindustrie en kinderarbeid expliciet worden uitgesloten. Vanaf 2021 wordt belegd via het ESG Beleggen Mandaat en vanaf 2023 is het ESG Fondsen Mandaat toegevoegd.

De private middelen zijn vastgelegd in de jaarrekening en de administratie van de PCBO Rotterdam en hebben betrekking op de niet door OCW gefinancierde activiteiten.

3.5. Treasuryinstrumenten

Bij het voeren van treasurybeleid zijn de volgende instrumenten toegestaan:

- Rekening-courant
- Kasgeldleningen
- Spaarrekeningen
- Deposito's
- Schatkistbankieren
- Staatsobligaties
- Bedrijfsobligaties
- Vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek
- Onderhandse geldleningen
- Derivaten

Als het College van Bestuur instrumenten wil inzetten die niet zijn aangegeven in het treasurystatuut, vraagt hij hiervoor de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

4. Organisatie van de treasuryfunctie

4.1. Plaats in de organisatie

De treasuryfunctie wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur gedelegeerd aan de directeur Bedrijfsvoering. Zij zijn bevoegd om dat deel van de middelen dat niet benodigd is om de liquiditeit te waarborgen, zodanig te beleggen dat een zo hoog mogelijk rendement verkregen wordt. De bestuurder is tevens bevoegd om uitvoerende werkzaamheden te laten uitvoeren door anderen, bijvoorbeeld een extern administratiekantoor.

4.2. Treasuryplan

- De plannen ten aanzien van middelenbeheer maken onderdeel uit van de begroting.

4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

Het College van Bestuur en de directeur Bedrijfsvoering in uitvoerende zin zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid. Zij zijn bevoegd tot het aangaan van externe verplichtingen binnen dit treasurybeleid. De controller is verantwoordelijk voor:

- Monitoren van kasstromen en signaleren wanneer hier mogelijke significante risico's ontstaan.
- Beheren van de beleggingsportefeuille.
- Risicoanalyse en treffen beheersingsmaatregelen ten aanzien van de treasuryactiviteiten.

- Doen van voorstellen aan de directeur Bedrijfsvoering voor wijzigingen in de beleggingsportefeuille
- Minimaal jaarlijks opstellen van een verantwoording over de treasuryactiviteiten.

De financiële administratie is verantwoordelijk voor:

- De registratie van de transacties voortvloeiende uit de uitvoering van het treasurybeleid.
- De registratie en bewaking van de vorderingen en schulden.
- De voorbereiding van de betalingen.
- De registratie van de betalingen.

De betalingen worden geautoriseerd zoals vastgelegd in de procuratieregeling van PCBO Rotterdam.

5. Verantwoording

PCBO Rotterdam doet ieder jaar in het bestuursverslag ten aanzien van de publieke middelen verslag van haar beleid ten aanzien van de beleggingen en leningen, de uitvoering van het beleid in de praktijk, de uitstaande beleggingen en leningen en de aangetrokken en afgesloten leningen. Hierbij wordt:

- a) een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
- b) van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrij valt;
- c) verantwoording afgelegd over het gebruik van derivaten, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- d) een rapportage over het treasurystatuut opgenomen, waarin tenminste verslag gedaan over:
  1. het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen, lenen en derivaten;
  2. de soorten en omvang van de beleggingen, leningen en derivaten;
  3. de looptijden van de beleggingen, leningen en derivaten.

6. Evaluatie

Eénmaal per jaar (of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft) initieert het College van Bestuur een evaluatie inzake de uitvoering van het treasurybeleid. In deze evaluatie komt aan de orde de actualiteit en naleving van het treasurybeleid en de behaalde resultaten. Dit maakt onderdeel uit van het jaarverslag.